

I.

KALENDARZ

LEŚNY

NA ROK 1833.

Gospodarstwo zwierzęce i polowanie

**SARNY, DZIKA I INNYCH WSZYSTKICH ZWIERZĄT
ŁOWNYCH.**

Gospodarstwo zwierzęce Łosia i Jelenia obacz w Roczniku leśnym na rok 1830. przy Nrze 4 tym Tomu VI.

LICZBY ZWROTÓW KALENDARSKICH.

- X. Liczba Złota.
- IX. Epakta.
- XXII. Okres słońca.
- VI. Poczec rzymski.
- F. Litera Niedzielną.

SWIĘTA RUCHOME

- Niedziela Zapustna, dnia 17 Lutego.
- Wielkanoc, dnia 7 Kwietnia.
- Zielone Świątki, dnia 26 Maia.
- Boże Ciało, dnia 6 Czerwca.
- Niedziela 1 Adwentu, dnia 1 Grudnia.

S T Y C Z E N

Lunacye

Pelnia dnia 6 o godz. 8 min. 4 rano. Ostat kwadra d. 13 o godz. 5 min. 15 wieczorem. Nów Lutego d. 21 o godz. 2 min. 26 po południu. Pierwsza kwadra d. 29 o godz. 11 min. 27 przed południem.

Dnie Galowe

Dnia 13 Rocznica Urodzin N. W. X. Heleny Pawłowney.
Dnia 19 Rocznica Urodzin N. W. X. Anny Pawłowney.

L U T Y

Lunacye

Pelnia dnia 5 o godz. 8 min. 38 wieczorem. Ostat. kwadra d. 13 o godz. 5. m. 49 z rana. Nów Marca d. 19 o godz. 3 min. 10 po południu. Pierwsza kwadra d. 27 o godz. 0 min. 21 po półnoocy.

Dnie Galowe

Dnia 9 Rocznica Urodzin N. W. X. Michała Pawłowicza.
Dnia 15 Imieniny N. W. X. Anny Pawłowney i N. W. X. Anny Federowney oraz Święto Orderu S. Anny.
Dnia 16 Rocznica Urodzin N. W. X. Maryi Pawłowney.

M A R Z E C

Lunacye

Pelnia d. 6 o godz. 9 min. 33 z rana. Ostatnia kwadra d. 13 o godz. 6 min. 44 wieczór. Nów Kwietnia d. 21 o godz. 3 min. 54 z rana. Pierwsza kwadra d. 28 o godz. 1 min. 5 z południa.

Dnie Galowe

Dnia 8 Marca Rocznica Urodzin N. W. X. Maryi Michałowney.

K W I E C I E N

Lunacye

Pełnia d. 4 o god. 10 m. 16 wieczór. Ostatnia kwadra d. 12 o god. 6 m. 27 z rana. Nów Maia d. 19 o god. 4 m. 38 po południu. Pierwsza kwadra d. 27 o god. 1 m. 49 po północy.

Dnie Galowe

Dnia 30 Kwietnia Rocznica Urodzin N. Cesarzewicza W. X. Alexandra Mikołajewicza Następcy Tronu.

M A Y

Lunacye

Pełnia d. 4 o god. 11 m. 0 przed południem. Ostatnia kwadra d. 11 o god. 8 m. 11 wieczór. Nów Czerwca d. 19 o god. 5 m. 22 z rana. Pierwsza kwadra d. 26 o god. 2 m. 33 po południu.

Dnie Galowe

Dnia 3 Imieniny Jęj Ces. Król. Mei. N. ALEXANDRY FEDEROWNEY tudzież Imieniny N. W. X. Alexandry Mikołajewny.
Dnia 8 Uroczystość Orderu ś. Stanisława.
Dnia 26 Rocznica Urodzin N. W. W. Elizabety Michałowny.

C Z E R W I E C

Lunacye

Pełnia dnia 2 o god. 11 min. 44 przed północą. Ostatnia kwadra d. 10 o godz. 8 min. 55 z rana. Nów Lipca d. 17 o god. 6 m. 6 po południu. Pierwsza kwadra d. 25 o godz. 3 min. 17 z rana.

Dnie Galowe

Dnia 2 Czerwca Imieniny N. W. X. Heleny Pawłowny i N. W. X. Konstancy Mikołajewicza.
Dnia 20 Czerwca Pamiątka Uroczystości ogłoszenia Królestwa Polskiego.

L I P I E C

Lunacye

Pełnia d. 2 o god. 0 min. 2 po południu. Ostatnia kwadra d. 9 o godz. 9 m. 39 wieczór. Nów Sierpnia d. 17 o godz. 6 min. 50 z rana. Pierwsza kwadra d. 24 o god. 4 min. 1 po południu.

Dnie Galowe.

Dnia 7 Lipca Rocznica Urodzin J.C.K.M.N. MIKOŁAJA PAWŁOWICZA oraz Rocznica Urodzin N. W. X. Alexandry Mikołajewny.
D. 13 Rocznica Urodzin J. C. K. M. ALEXANDRY FEDEROWNEY.
Dnia 23 Lipca Imieniny N. W. X. Olgi Mikołajewny.

S I E R P I E N

Lunacye

Pełnia d. 1 o god. 1 m. 12 po północy. Ostatnia kwadra d. 8 o godz. 10 min. 33 z rana. Nów Września d. 15 o god. 7 m. 34 wieczorem. Pierwsza kwadra d. 23 o god. 4 m. 45 z rana. Pełnia dnia 30 o god. 1 m. 56 w południe.

Dnie Galowe

Dnia 3 Sierpnia Imieniny N. W. X. Maryi Mikołajewny i N. W. X. Maryi Pawłowny.
Dnia 8 Rocznica Urodzin N. W. X. Mikołaja Mikołajewicza.
Dnia 18 Rocznica Urodzin N. W. X. Maryi Mikołajewny.

W R Z E S I E N

Lunacye

Ostatnia kwadra dnia 6 o godz. 11 min. 7 przed północą. Nów

Dnie Galowe.

D. 3 Rocznica Koronacyi J.C.K.M. N. MIKOŁAJA PAWŁOWICZA i

Października dnia 14 o godz. 8 m. 18 z rana. Pierwsza kwadra d. 21 o godz. 5 min. 29 wieczorem. Pełnia dnia 24 o godz. 2 m. 40 z rana.

J. C. K. M. ALEXANDRY FEDE-
ROWNEY na Cesar. Rossyjskie.
Dnia 11 Imieniny N. C. W. X.
Alexandra Mikolaiewicza Nastę-
pcy Tronu i Święto Orderu Sgo
Alexan. Newskiego, tudzież Uro-
dziny N. W. X. Olgi Mikolaie-
wnéy.

Dnia 17 Imieniny J. C. W. X. El-
żbiety Mikolaiewnéy.

Dnia 21 Rocznica Urodzin N. W.
X. Konstancya Mikolaiewicza.

P A Ź D Z I E R N I K

Lunacye

Ostatnia kwadra d. 6 o godz. 11
m. 51 przed południem. Nów Li-
stopada d. 13 o godz. 9 m. 2 wie-
czorem. Pierwsza kwadra d. 21
o godz. 6 m. 13 z rana. Pełnia
dnia 28 o godz. 3 m. 24 po polu-
dniu.

Dnie Galowe

Dnia 4 Święto Orderu Sgo Ró-
wno-Apostolskiego Xięcia Wło-
dzimierza.

Dnia 25 Rocznica Urodzin N. W.
X. Michała Mikolaiewicza.

L I S T O P A D

Lunacye

Ostatnia kwadra d. 5 o godz. 0
m. 35 po północy. Nów Grudnia
d. 12 o godz. 9 m. 46 z rana. Pier-
wsza kwadra d. 19 o godz. 6 m. 57
wieczór. Pełnia dnia 27 o godz.
4 m. 8 z rana.

Dnie Galowe.

Dnia 20 Imieniny N. W. X. Mi-
chała Pawłowicza, oraz Imieniny
N. W. X. Michała Mikolaiewicza,
tudzież święto wszystkich Cesar.
Król. Orderów.

G R U D Z I E N

Lunacye

Ostatnia kwadra d. 4 o godz. 1
min. 19 po południu. Nów Sty-
cznia 1834 r. d. 11 o godz. 10 m.
30 wieczór. Pierwsza kwadra d.
19 o godz. 7 m. 41 z rana. Peł-
nia d. 26 o godz. 6 m. 4 wieczo-
rem.

Dni Galowe

Dnia 1 Pamiątka Wstąpienia na
Tron J. C. K. MIKOŁAJA I Samo-
władcy Wszech Rossyi i Króla
Polskiego.

Dnia 6 Imieniny N. W. X. Kata-
rzyny Michalownéy i Święto Or-
deru Stéy Katarzyny wielkiéy
Męczenniczki.

D. 8 Święto Orderu Sgo Jerzego
W. Męczennika.

Dnia 12 Święto Orderu Sgo An-
drzeia Apostoła.

Dnia 18 Imieniny J. C. K. M. MI-
KOŁAJA PAWŁOWICZA, tudzież
N. W. X. Mikolaia Mikolaiewicza.

1. W. NOWY ROK Ful. Bis.
 2. S. Makarego Opata.
 3. C. Daniela M. i Genowefy Pan.
 4. P. Tytusa Bis. Męczen.
 5. S. Telesfora Pap. Męczen.
-
6. N. TRZECH KROLOW.
 7. P. Lucyana Męczennika.
 8. W. Seweryna Opata.
 9. S. Marcyanny Pan. Męcz.
 10. C. Agatona Pap. i Wilh. B.
 11. P. Higinia Męczennika.
 12. S. Honoraty Panny.
-
13. N. 1 po 3 Kr. Gotfreda.
 14. P. Hilarego.
 15. W. Pawła I Pustelnika.
 16. S. Imienia Jezus, Marcelli P.
 17. C. Antoniego Opata.
 18. P. Katedry Sgo Piotra.
 19. S. Kanuta Kr. i Henryka.
-
20. N. 2 po 3 Kr. Fabia. i Sebastyana.
 21. P. Agnieszki P. Męcz.
 22. W. Wincentego M. i Anastazego.
 23. S. Zaślub. P. M. i Hildelfonsa.
 24. C. Tymoteusza Biskupa.
 25. P. Nawrócenie S. Pawła.
 26. S. Polikarpa Bis. Męcz.
-
27. N. 3 po 3 Kr. Jana Chryzostoma.
 28. P. Karola W. Cesarza.
 29. W. Franciszka Salez. W.
 30. S. Martyny Panny.
 31. C. Piotra Nol. Marcelli wdowy.

Gospodarstwo zwierzęce.

Sarna żywi się wrzosem, mchem, liśćcami i pączkami w cięciach, także iężynami, malinami, ianowcem i iemiolą; w czasie tęgich mrozów i śniegów, przy niedostatku żeru, ścinać dla nięj trzeba osiki i wierzby, z których nawet delikatniejszą korę i gałązki obgryza; pączków czerwonego bzu do pożywienia również wyszukuje. Przebywa w górach w najgęściejszych drzewostanach. *Dzik*. Odyniec szuka jeszcze maciory do kontynuowania lochania się. Pożywienia szukają w liściach pod drzewami, gdzie jeszcze żołędź i buczynę znaleźć można. Zwyczajna ich w tym czasie leżą jest w ciepłych gęstwinach. *Zaiące* gdy powietrze wolne, parkać się zaczyna. *Zyją* młodeń pączkami, korą młodych drzew w szkolkach, głąbami kapusty i iarmużu w ogrodach.

Robią sobie kotlinę ku południowi i siedzą w bagnach lub gąszczach, w czasie wichrów i zawieruch chowają się w kotlinie. *Niedzwiedz*. Samicą rodzi dwoje młodych ślepo. *Wilki* kupami chodzą poczynając się ciekac. Dręczone głodem przy tęgich mrozach i śniegach dybią na zwierzynę, dobywają się w nocy do owczarni, albo psy ze wsi porywają. Dopóki czas ciekania trwa, biegną tu i owdzie prawie bez przestanku, potem obierają sobie nieprzystępne największe gęstwiny na siedlisko. *Rys i Zbik* dybie na zaiące i ptastwo; podobnież *Ku na leśna* która chowa się w murszywych drzewach i gniazdach; *domowa* zaś *kuna i tchorz* w starych murach. *Lis* dybie także na zaiące i ptastwo i przesiaduje w gąszczach. *Borsuk* snem nieiako twardym ujęty leży ciągle w iamie. *Wydra* daleko za pożywieniem zapuszcza się; przebywa w iamie na brzegach rzek i stawów. *Głusiec* żywi się szczególnieży iglami i pączkami sosnowemi; przebywa w lasach górzystych iglastych, bukowych i brzożowych. *Jarząbki* żyją do końca zimy brzożowemi i łaskowemi kotkami; a w czasie śniegów i mrozów w największych gęstwinach przemieszkują, *Kuropatwy* szukają pożywienia przy źródłach, przesiadują pod śniegiem w krzakach lub na polu. *Dzikie kaczk* trzymają się w rzekach i w źródłach.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

W tęgę mrozy przy wielkich śniegach trzeba podawać żywność zwierzynie grubey i dzikom. Na początku Mca mogą bydź jeszcze strzelane łanie iałowe, rogacze, kozły i warchlaki. Gdzie wiele chowa się wilków, należy w czasie ponowy codziennie ich śledzić, a na znalezione robie natychmiast obławę, z zachowaniem przytęm wszelkię ostrożności, aby wilk, którego najmniejszy szelst straszy, nie uszedł z kniei. Gdzie przynęty i wygrody na wilki znajdują się; tam one iak nayeżścięj ścierwem opatrywać należy, aby łapane i strzelane były. *Lisy, Zbiki, Wydry, Kuny i Tchorze*, dla dobroci ich futra śledzone, strzelane i chwytane bywają.

1. P. Ignacego Biskupa.
2. S. OCZYSZ. N. P. M.
3. N. Staro-Zapus. Błaż. B. M.
4. P. Weroniki Panny.
5. W. Agaty Panny i Męcz.
6. S. Doroty Panny i Teofi.
7. C. Romualda Opata.
8. P. Jana z Matty.
9. S. Apolonii Panny Mę.
10. N. Mięso. Scholasty P.
11. P. Eufrozyny Panny.
12. W. Gaudente. B. i Lud. W.
13. S. Juliana Mę. i Jordana.
14. C. Walent. Kapłana Mę.
15. P. Fausta i Jowity.
16. S. Julianny Panny.
17. N. Zapust. Sabina Bisku.
18. P. Konstancyi Panny.
19. W. Konrada Wyznawcy
20. S. †Popielec Eucheru. B.
21. C. Eleonory Panny.
22. P. Paschazego Biskupa.
23. S. Romany Panny.
24. N. Wstępna. Macieia Ap.
25. P. Flawiana Męczennika
26. W. Alex. i Sigfryda BB.
27. S. Anastazyi P. i Fortu.
28. C. Romana Wyznawcy.

Gospodarstwo zwierzęca.

Sarna żywi się pączkami i jeżynowymi liśćmi; wyszukuje także ciepłych źródeł a w nich rdestnicy kędzierzawey. *Koziol* chodzi teraz za *Sarną*, która w górach na południe położonych i w ciepłych bagnach chętnie przebywa. *Kozły* odzyskują zupełnie swoje parostki (rogi). *Dzik* podczas odwilży szuka żeru w ziemi, tudzież paproci i iey korzeni. Przy ciągłych mrozach głód wielki cierpi i często bardzo upada. Przebywa w wielkich gęstwinach i na mrowiskach. *Zaiące* parka się, korę z drzew ogryzują i szukają iemioly i innych ziół; siedzą w bagnach i robią sobie kotline ku południowi. *Niedźwiedz* znajduje się ciągle w legowisku zimowem, a młode przy piękney pogodzie bawią się przed iamą. *Wilk* niema ieszcze pewnego przytułku. *Lis* cieka się i szuka z łupu swego wyżywienia, niemając ieszcze pewnego schronienia. *Kuna domowa* cieka się także, i szuka łupu na pożywienie swoje. *Tchorz* ubiega się również za łupem. *Zbik* czyli dziki kot parka się; leży na górach ku stronie południowey, a w przykréy chwili w iami.

Borsuk pomiata troje do pięciorga młodych ślepo; wychodzi z iamy szukając żeru. *Głusiec* żywi się rzerzuchą, kamyczkami i igłami świerkowemi i sosnowemi; chowa się zaś w ciepłych miejscach przy źródłach. *Cietrzewie* i *Jarząbki* żyją pączkami i kótkami brzeziny i leszczyny; a przesiadują w naywiększych gęstwinach. *Jarząbki* grają. *Kuropatwy* utrzymują się w ciepłych miejscach przy źródłach i w polach zasianych; pod ciepły czas rozchodzą się i parzą. *Skowronki* pokazują się.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

Przy ciągłych mrozach i śniegach trzeba żywić zwierzynę. *Dzikim* świniom daie się groch, ięczmień i zołędz. Polowanie na grubego zwierza i *Dziki* zupełnie ustaie. *Jarząbki* można wabikiem na strzelanie sprowadzić. Na *Wilki* i *Lisy* można ieszcze obławą polować. W końcu Mca ustaie polowanie na wszelką zwierzynę, a nastaię najlepsza pora do polowu ptaków drapieżnych w siecie i łapki; tudzież polowanie na kaczki. *Jelenich* rogów do użytku aptecznego teraz szukać należy.

SWIETA RZYMSKIE.

1. P. Albina. Biskupa.
2. S. Heleny Ces. i Amelii P.
3. N. Sucha Kunegund. Ces.
4. P. Kazimierza Króla.
5. W. Frederyka Opata.
6. S. Wikto. Mę. i Kolety.
7. C. Tomasza z Akwi.
8. P. Jana Bożego Wyznaw.
9. S. Franciszki Rzym.
10. N. Głucha. 40 Męczenni.
11. P. Konstantyna i Pelagii.
12. W. Grzegorza Papieża.
13. S. Nicef. B. i Patrycyi.
14. C. Matyldy Kr. Wdowy.
15. P. Cyryaka i Longina.
16. S. Patry. B. i Tycya. Męcz.
17. N. Srodopost. Gertru. P.
18. P. Gabryela Archanioła.
19. W. Józefa Obl. N. P. M.
20. S. Joachima Oycy N.P.M.
21. C. Benedykta Opata.
22. P. Pawła Bisku. i Okta.
23. S. Katarzy. Kr. Szwedz.
24. N. Biała. Marka i Tymote.
25. P. ZWIAST. N. P. M.
26. W. Ludwika Bis.
27. S. Ruperta Biskupa.
28. C. Syxta III. P. i Dorot.
29. P. Anastazego Wyznaw.
30. S. Kwir. Mę. i An. Wdo.
31. N. Kwietnia. Korn. i Balb.

Glusiec. zaczyna grać, chowa się w borach sosnowych, lub świerkowych i szuka tych miejsc w których przedtem grał. *Cietrzew* zaczyna także grać, żywi się pączkami brzoźowemi i łączy się do samicy. *Jarząbek* gra, żywi się pączkami i kotkami laskowemi. *Kuropatwy* parzą się i trzymają się ciepłych źródeł albo pol zasianych. *Skowronki* i inne drobne ptaki, tudzież *gęsi dzikie* parzą się. Przyłot *gołębi dzikich* i *słomek* bierze swój początek. *Ptaki drapieżne* parzyć się zaczynaia.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

Podczas panujących mrozów i śniegów trzeba ciągle grubego zwierza i dziki opatrywać żerem i lizawki odnawiać. *Glusiec*, *słomki*, *dzikie kaczki* i *gołębie* strzelają się. *Glusiec* zaczyna grać o 2 godz. po północy. Z dniem 1 tego Mca nastaje czas ochrony zwierzyny. 4

MARZEC

Gospodarstwo zwierzęce.

Sarna. Skoro tylko zwolnienie powietrze szuka niskich łąk i żywi się świeżą trawą, ziołami, pączkami, liśćmi i młodei wyrostkami osiczyny, wierzbiny i t. p. Przebywa po nadpolami w krzewinach i w górach od południa sytuowanych. Kozły mając już rogi zupełnie ukształcone obcierają błonę z nich na wierzbach, osikach, sosnach, brzozach i krzewach jałowcowych. *Dziki* z niedostatku żeru daleko zapuszczają się w bagnach i ciepłych źródłach szukają rdestnicy kędzierzawey, także korzeni i różnych zioł. Chowają się w gęstwinie. Odyniec tylko opuszcza maciory, które teraz w dużych stadach utrzymują się. *Zając* wciąż parka się, samica pomiała 2, 3, lub 4 młodych. Zwiedzają zasiane pola i przesiadują w podorywkach blisko siewów. *Lis* kończy ciekawie się, żyje łupem, siedzi powiększły części w iamie, lizka przyrządza sobie jamię na gniazdo. *Kuna domowa* kończy także ciekawie się. *Kuna leśna* pomiała 3 do 4 młodych ślepo; obydwie żyją łupem. *Zbik* wciąż parka się pomiała 4 do 6 młodych ślepo. Ugania się za łupem. *Tchorz* także łupem żywi się. *Wydra* ciekawie się. *Borsuk* wyszukuje pozostałych owoców drzewa.

SWIĘTA RZYMSKIE.

1. P. Teodory Pan. i Hugo.
 2. W. Franciszka a Pau. W.
 3. S. Rycharda Biskupa.
 4. C. Wielki. Izydora Bisk.
 5. P. Wielki. Winc. Fer. W.
 6. S. Wielka. Wilhelma.
-
7. N. WIEL. Epifaniasza B.
 8. P. WIELK. Dyonizego.
 9. W. Maryi Egipcjanki.
 10. S. Ezechiela Proroka.
 11. C. Leona Papieża.
 12. P. Juliusza Papieża.
 13. S. Hermengilda Męcz.
-
14. N. Przewodnia. Tyberyu.
 15. P. Lud. i Kassyldy Pan.
 16. W. Lamberta Biskupa.
 17. S. Rudolfa Bis.
 18. C. Apoloniusza Wyzna.
 19. P. Hermogenesa.
 20. S. Sulpicjusza Męcz.
-
21. N. 2 po W. N. Gr. Ch. An. B.
 22. P. Sotera i Kaia Męcz.
 23. W. Woyciecha Bis. Mę.
 24. S. Jerzego Mę. i Bony P.
 25. C. Marka Ewangelisty.
 26. P. Marcellina Męczenni.
 27. S. Teofila Biskupa.
-
28. N. 3. po W. N. Witali. M.
 29. P. Piotra Męczennika.
 30. W. Katarzyny Senneńsk.

tebie parzą się; Czayki noszą iayka, i wszystkie drobne ptaki noszą się i lęga.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

Ponieważ wszystka prawie zwierzyna rodzi i lęże się, wszelkiéy w tym dla niéy przeszkody chronić się należy. Pasterze i owczarze nie powinni wodzić z sobą psów do lasu, lub wodzić je na powrozkach, lub téż kneble do karku im przywiązywać. Wszystkie uboczne drogi zagrozić lub przekopać należy; lizawki solą opatrzyć. Jeżeli Glusce graią ieszcze, można, gdzie ich jest dosyć, ubić ieszcze którego. Jaja czaycze wybierają się jako przysmak, zaś wszelkie podganie i polowanie jest zakazane. Gniazda wilcze śledzić i mlode wraz z starami wybijać należy.

KWIECIEN

Gospodarstwo zwierzęce.

Sarna odwiedza wieczorem zielone posiewy i łąki, i powiększény części na pobrzeżach lasu utrzymuje się. Kozły czyszczą ciągle rogi na twardych i miękkich drzew gatunkach.

Dzik. Maciory prośne szukają wygodny lęży do oproszenia się. Zerują na łąkach i szukają pozostałych żołądzi, ślimaków i korzeni. Młode warchlaki z maciorami trzymają się w stadach. Odyńce zaś przebywają samotnie w gęstwinach; a stare maciory w gęstych krzakach szukając bezpiecznego miejsca dla swego płodu. Zając parka się i koci ciągle, przychodzi nocami na siewy i przesiaduje w oziminach. Niedźwiedz wychodzi z lęży zimowéy, i żywi się mrowkami, roślinami i zwierzętami, trzyma się bagien i gór. Z końcem tego Mca nastaje lężenie Wilków. Lis, Kuna i Tchorz dybią na lężące się ptastwo, pożerają jaja i młode ptaki; pomiatają: pierwszy 3 do 9, druga 3 do 4, trzeci 3 do 6 młodych ślepo. Zbik parka się. Wydra pomiatą 2 a najwięcéy 4ro ślepych. Glusiec, Cietrzew i Jarząbek kończą grę, ostatnie lęgą się. Kuropatwy jeżeli jest wolne powietrze wywodzą piskłeta. Dzikie kaczk i go-

1. S. Filipa i Jakóba.
 2. C. Atana. B. i Zygmun. K.
 3. P. Znalezienie S. Krzyża.
 4. S. Floryana Mę. i Moni.
-
5. N. 4 po W. N. Piusa Pa.
 6. P. Jana Apostoła w Oleju
 7. W. Domicelli Panny.
 8. S. STANISŁ. Bi. Męcz.
 9. C. Grzegorza z Naz. Bis.
 10. P. Izydora Or. i An. B.
 11. S. Mamerta Biskupa.
-
12. N. 5. po W. N. Pankra. B.
 13. P. Serwacego Bis.
 14. W. Bonifacego Mę.
 15. S. Zofii z 3 cór. i Sym. B.
 16. C. Jana Nepomucena.
 17. P. Paschalisa Wyznawcy.
 18. S. Felixa Kap. i Wenan.
-
19. N. 6. po W. N. Piot. Cel.
 20. P. Bernarda Syneńskiego
 21. W. Heleny Kr. i Po. Mę.
 22. S. Julii Panny Męcz.
 23. C. Hildefonsa i Dezyder.
 24. P. Joanny Wdowy.
 25. S. Magdaleny Panny.
-
26. N. ZESŁA. D. S. Fi. Ner.
 27. P. SWIĄT. Jana P. i Be.
 28. W. Germana Bis.
 29. S. Teodozyi Wdowy.
 30. C. Felixa P. i Ferdyn Kr.
 31. P. Petronelli Panny.

Gospodarstwo zwierzęce

Sarna. Stare samice zacinają kocić się w spokojnych i bezpiecznych miejscach. Żywią się pączkami, ziołami, i posiewy polne tudzież lizawki odwiedzaią. Przebywają na porzeżach lasu, gdzie są zdrowe źródła i zioła pokazują się. *Dzik.* Maciory proszą się. Szukają korzeni i zioł. Młode pojedynki i maciory w stadach, w gęstwinie utrzymują się. *Zaiące* parkają się i koca wciąż, a siedzą w polach ozimych. *Wilczyca* pomiata 4 do 8 młodych. *Zwierzęta drapieżne* wyżerają z gniazd młode ptaki. *Wydra* żywi się teraz rybami, żabami i rakami. *Lis* swe dzieci na lup wyprowadza. *Lotna zwierzyna* znajduje już wszędzie pożywienie dla siebie. *Glusiec, Cietrzew, Stomka, dzikie kaczki i gółebie* lęgą się, *Skowronki, Czayki* i inne pomniejsze ptaki, równie jak wszystkie prawie drapieżne mają młode.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

Lisy młode wykopuje się z iam i inne młode zwierzęta drapieżne szczególnie Wilki wyszukuje się i wytepia; wyszukiwać także i wyniszczać należy gniazda ptaków drapieżnych. Lizawki powin-

ny być odświeżone, ażeby zwierz, który teraz lenieie, nie cierpiał w tém niedostatku. Wszelkie polowanie jest zatamowane; same tylko przepiorki wolno łapać. Na ptaszników, pasterzy i chłopców baczne mieć oko należy, aby ptastwa nie wylapywali i gniazd nie wybierali. Z młodych wilków nie starszych nad dni 14 bywają dobre futra.

1. S. Nikodema i Prokula.
2. N. S. S. S. TROY. Eraz. B.
3. P. Klotyldy Panny.
4. W. Opata Bis.
5. S. Bony i Waleryi.
6. C. BOZE CIAŁO Nor. B.
7. P. Roberta Opata.
8. S. Maximiliana Medarda.
9. N. 2 po Sw. Pryma i Fe.
10. P. Bogumiła.
11. W. Barnaby Apostoła.
12. S. Onufrego Pustelnika.
13. C. Antoniego Padewsk.
14. P. Bazylego.
15. S. Wita i Modesta Mę.
16. N. 3 po Sw. Benona Bis.
17. P. Adolfa Biskupa.
18. W. Marcellego.
19. S. Gerwazego.
20. C. Florentyny Panny.
21. P. Aloyzego Ganzagi.
22. S. Paulina Biskupa.
23. N. 4. po Sw. Agrypi. P.
24. P. Naro. S. Jana Chrzci.
25. W. Prospera Biskupa.
26. S. Jana i Pawła M. M.
27. C. Władysława Króla.
28. P. Leona Papieża.
29. S. PIOTRA I PAWŁA.
30. N. 5 po Sw. Emilii i Luc pp.

Gospodarstwo zwierzęce

Sarna kończy w tym Mcu kocenie się. Zeru szuka w świeżych cięciach z latorośli i na polach w pszenicy, owsie i grochu; szuka także ziół dobrych i odwiedza lizawki. Kozły chodzą z młodem sarnami i swawołąz niemi. Stare kozy wodzą swoje młode.

Dziki szukają szczególniej ziół i korzeni w nizinach, lecz i na polach w zbożu żywią się. Przebywają jeszcze w gęstwinach; maciory zaś z swemi prosiętami łączą się z łośwami świniami. Zaiące nie przestają kocić się, szukają pożywienia w obsiewach polnych, chowają się w polu i w brzegach kniei. *Drapieżne zwierzęta* łapią młodą zwierzynę i żywo ją dzieciom swoim przynoszą wprawiając je do duszenia. *Borsuk* żywi się większą częścią robakami, chrabaszczami i ślimakami. *Glusiec i Cietrzew* mają młode, pierwszy szuka z dziećmi łąek mrowczych, drugi w pada w zboża. *Glusiec* samotnie żyje a samica młode wodzi, *Ciecwiorka* bawi się z młodem w gęstwinach. *Jarząbek* przebywa z młodem w gęstwinach i napada na zboża. *Kuropatwy* z dziećmi swemi w polu w zbożach przebywają. *Stomka, dzikie kaczk i gołębie* mają młode.

Przepiorki nanięły łąek, *Bocian* siedzi na łąkach, a *Czapla* z gniazda młode wywodzi. *Kukutka* podłożywszy swoje łąka do wyleżenia drobnym ptakom owadami żywiącym się, odlatuje.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

Koryta do poienia i kałuże czyścić trzeba, i lizawki odświeżać. Na młode wilki usilnie dybać i zabierać je; lisie łąmy pilnie także zwiedzać i młode lisy wysledzać i zabijać. Młode ptaki drapieżne które w tym Mcu stare opuszczają, trzeba podchodzić i zabijać. Sarny przy dobrój karmi skromu nabierają, można więc po Stym Janie strzelać kozły; lecz polowanie ze psami cierpiane być nie może.

1. P. Teodozyusza.
 2. W. Nawie. N.P.M. i Otto.
 3. S. Heliodora i Anatoliu.
 4. C. Józefa Kalasan. Wy.
 5. P. Karoliny i Prokopa.
 6. S. Izaiasza Pro. Domi. P.
-
7. N. 6. po Sw. Pulcher. P.M.
 8. P. Elżbiety i Kiliana.
 9. W. Cyrylla i Anatol. Pan.
 10. S. 5 Bra. Synów Felicyty.
 11. C. Sabina W. i Pela. P.
 12. P. Jana z Dukli i Jana Gw.
 13. S. Małgorzaty Panny.
-
14. N. 7. po Sw. Bonawen. B.
 15. P. Hen. Ces. i Rozesł. Ap.
 16. W. N.P. M. Szkaplerzn.
 17. S. Alexego Wyznawcy.
 18. C. Szymo. z Lipny i Kami.
 19. P. Wincentego z Pau. W.
 20. S. Eliasza Pr. i Cze. W.
-
21. N. 8. po Sw. D. Pr. Pra. P.
 22. P. Maryi Magdaleny.
 23. W. Apolinara Bis. Mę.
 24. S. Krystyny pan. Męcz.
 25. C. Jakóba Apos. i Kune.
 26. P. Anny Matki N. P. M.
 27. S. Pantaleona. M.
-
28. N. 9. po Sw. Inno. P. i Cel.
 29. P. Martyny i Serafiny. PP.
 30. W. Abdona i Senny M.
 31. S. Ignacego Loiola Wy.

Gospodarstwo zwierzęce

Sarna. Koziel goni młode Sarny, wpadając około Sgo Jakóba w zapał lubieżności dzikięj. Odwiedza ją łąki, lecz żywią się także latorostkami z pni wyrostlemi. *Dziki* uczęszczają na pola, gdzie wielką w zbożach zrzadzają szkodę. Przebywają w zamkniętych przedborzach. *Zaiące* parkają się i kocą ieszczę; żywią się owocami polnemi i ziołami dobremi, a siedzą w ugorach. *Wilki* wielką czynią szkodę w bydłe na pastwiskach wodząc młode na zdobycz. *Łis, Kuna, Tchorz i zbił* dybią na młode zaiące i na lotną zwierzynę, łapią także myszy i chrabąszcze. *Kuropatwy* wysiadują drugi łąg, jeżeli pierwszy popsule, żywią się polnemi owocami, a przesiadują w iarzynach i krzakach. *Przepiorki* siedzą na łąkach, *dzikie gotebie* mają po drugi raz młode, a *kaczki*, które pierwszy łąg popsule, wysiadują drugi; wszystkie żywią się owocami polnemi.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

Kozły idą teraz na wabienie, dla czego na kradnących zwierzynę baczność mieć należy. Liżawki powinny być zrewidowane. Kozły strzelają

się; na tydzień przed Stym Jakóbem zaczynają iść na wabia, i wten czas od 10 z rana do 5 godziny wieczorem wygodnie strzelać je można zwabione.

SWIĘTA RZYMSKIE.

1. C. Piotra w Okowach.
 2. P. N. P. M. Anielskiéy.
 3. S. Augusta Wyznawcy.
-
4. N. 10 po Sw. Domin. W.
 5. P. N. P. M. Snieżnéy.
 6. W. Przemienienia Pań.
 7. S. Kаетana Wyznawcy.
 8. C. Cyryaka i Larga Mę.
 9. P. Romana Mę.
 10. S. Wawrzyńca Mę.
-
11. N. 11. po Sw. Zuza. i Dy P.
 12. P. Klary Panny.
 13. W. Hypolita i Kassy. M. M.
 14. S. Euzebiusza Wyznaw.
 15. C. WNIEB N. P. M. Jacka.
 16. P. Rocha Wyznawcy.
 17. S. Mirona Mę.
-
18. N. 12 po Sw. Agapita M.
 19. P. Beni. i Bronisławy.
 20. W. Bernarda Wyz.
 21. S. Joanny Fremiot.
 22. C. Joachima i Symfory.
 23. P. Filipa i Beniamina.
 24. S. Bartłomieja Apostoła.
-
25. N. 13 p Sw. Ludwika K.
 26. P. Zefiryna M. i Róży P.
 27. W. Ceza. i Prze. S. Kaź.
 28. S. Augustyna Biskupa.
 29. C. Ścięcie Sgo. Jana.
 30. P. Felix. M. i Gaudente.
 31. S. Raymunda i Ru. Pan.

SIERPIEN

Gospodarstwo zwierzęce

Sarna. Kozła omija głu-
chy zapal ścigania samicy.
Zywią się owocami, iakie
im lato przynosi i odwie-
dzają młode zarosłe, gdzie
szukają latorośli drzew
mianowicie klonu, rokiei-
ny i modrzewu; a stoją
teraz najmiléy nad zasia-
nemi polami. *Dzikie świ-
nie* odwiedzają pola iare i
szukają w bagnach korzon-
ków i ziól. Przebywają w
największych gęstwinach,
i w nocy tylko wychodzą
na żer; Odyńce osobno cho-
dzą. *Zając* ieszcze parka
się i koci; uczęszcza w owsy
w polu; a w czasie upalów
najmiléy siedzi w bru-
zdach świeżo zoranéy roli.
Drapieżne zwierzęta ży-
wią się lupem młodych za-
ięcy i lotnéy zwierzyny.
Borsuk zaczyna być tłu-
stym i daleko zapuszcza
się za pożywieniem. *Cie-
trzewie i Jarząbki* kupią
się w największych gę-
stwinach, a *Kuropatwy* w
zbożach na polu; te osta-
tnie w południe w czasie
upalów szukają świeżych
źródeł. *Bekasys* szukają na
pożywienie robaków, śli-
maków i różnych owadów.
Przepiorki i Skowronki ży-
wią się owocami polnemi.
Dzikie kaczki i gołębie na-
padają zboża.
Utrzymywanie zwierzyny i
polowanie.

Na polów ptaków na
przyszłe Mce robi się te-

raz lep i zbiera się iarzębinę. Gdzie do parzenia się mieysca za-
łożone być mają, należy to w tym Mcu uskutecznić. Rógacze
kozły które ieszcze na wabia idą, strzela się. *Zające* młode, dzi-
kie kaczki na przelot czyli pociąg biją się, a po S. Bartłomieju
strzelają się kuropatwy i przepiorki lub łapią. Od tego dnia za-
czyna się znowu polowanie, lecz ieszcze wiele zboż na polu
znayduje się, odłożyć go wypada do dnia 1 Września.

SWIĘTA RZYMSKIE.

1. N. 14 po Sw. Idziego Op.
 2. P. Stefana Kr. Węgiers.
 3. W. Eufrozyny P. Jza. Kr.
 4. S. Rozalii Panny.
 5. C. Wiktoryna Mę.
 6. P. Zacharyasza.
 7. S. Reginy Panny.
-
8. N. 15 po Sw. NAR.N.M.P.
 9. P. Adryana Mę.
 10. W. Mikołaja z Tolenty.
 11. S. Prota M. i Pulcheryi.
 12. C. Imie. Mar. Gwi. Wy.
 13. P. Aureliusza.
 14. S. Podwyż. Sgo. Krzyża.
-
15. N. 16. po Sw. Nikode. M.
 16. P. Cypryana i Eufemii.
 17. W. Just. M. i 5 ran S. Fr.
 18. S. Józefa z K. i Tom. W.
 19. C. Januaryusza Bi. Mę.
 20. P. Eustachiusza Mę.
 21. S. Mateusza Apostoła.
-
22. N. 17 po Sw. Mauryce. M.
 23. P. Tekli Panny.
 24. W. Gerarda Bis.
 25. S. Ładysława i Aurelii P.
 26. C. Wład. z Gel. i Cypr. M.
 27. P. Kosmy i Damiana.
 28. S. Wacława Kró.
-
29. N. 18. po Sw. Micha. Ar.
 30. P. Hieronima Dokt. Ko.

WRZESIEN

Gospodarstwo zwierzęce
Sarny szukają pożywienia w polach iarych i koniczyzną zasianych, i jeszcze na pobrzeżach lasu w krzewinach utrzymują się. *Dzikie świnie* żywią się jeszcze zbożem w polu i owocem dzikich drzew; lubią także kopać korzonki na łąkach i zbierać dojrzały owoc w polu. Chowają się w gęstwinach. *Zaięcy* parkotanie w tym Mcu ustaie, a kocenie się ich trwa jeszcze. *Zyją* polnym owocem. Kiedy sucha pora rade jeszcze siedzieć w zbożu na polu znajdującem się, jakoto w tatarce i owsie. *Niedźwiedz* grzeie się. *Wilk* doprowadza młode do zdobyczy i wielką między bydłem czyni szkodę. *Mniejsze drapieżne zwierzęta* żywią się lupem i owocem drzew dzikich, które również iak rzepa polna najlepszym są dla *Borsuka* pożywieniem. *Odpędzają* od siebie dzieci, które iuż same żywić się i nowe siedlisko obrać sobie muszą. *Glusiec, Cietrzew i Jarząbek* żywią się jeżynami, malinami, borówkami i kaliną, i szukają zimowych siedlisk. *Kuropatwy, Przepiórki i Skowronki* szukają pożywienia na polach i w ogrodach. *Kuropatwy* przesiadują powiększą części w krzakach. *Dzikie kaczki* napadają w nocy na pola.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

Gdzie Jelenie znajdują się nie można polować ze psami aby nie psuć bukowisk. Na początku tego Mca strzela się stare rogacze, kozły, zaięce, Kuropatwy i dzikie kaczki. Na Sty Michał zaczyna się strzelać lisy, kuny, żbiki, borsuki; także obławy na wilki biorą swój początek. Jarząbki można wabić do strzału, lecz nie tak chętnie iak w Marcu przychodzą. Można także polować na słomki, bekasy i łowić ptaki. Rozpoznać należy wiele żołądzi i buczyny na żer dla zwierzyny pozostawionem bydź ma.

SWIĘTA RZYMSKIE.

1. W. Remgiusza Bis.
 2. S. Aniołów Stróżów.
 3. C. Różań Mar. Kandy. M.
 4. P. Franciszka Serafickie.
 5. S. Placyda i Flawii P. P.
-
6. N. 19. po Sw. Bruno. W.
 7. P. Justyny Panny i Mę.
 8. W. Brygidy Wdowy.
 9. S. Dyonizego Bi. Mę.
 10. C. Franciszka Borg. W.
 11. P. Placydy Panny.
 12. S. Maximiliana Bis.
-
13. N. 20. po Sw. Edwar. Kr.
 14. P. Kalista Papieża.
 15. W. Jadw. Wd. i Teres. P.
 16. S. Florent. Bis. i Gaw.
 17. C. Florentyny i Luc. P.
 18. P. Łukasza Ewan.
 19. S. Piotra z Alk. Wyz.
-
20. N. 21. po Sw. Jre. P. P. Pr. S. W.
 21. P. Urszuli Panny.
 22. W. Korduli i Alfonsa.
 23. S. Jana Kapis. Wy.
 24. C. Jana Kan. i Rafa. Ar.
 25. P. Kryspa i Kryspiana.
 26. S. Alfonsa Króla.
-
27. N. 22. po Sw. Jwona W.
 28. P. Szymona Judy.
 29. W. Narcysa Bis.
 30. S. Zenobii Panny.
 31. C. Wolfanga Bis.

PAŹDZIERNIK

Gospodarstwo zwierzęce

Sarny podobnie jak Jelenie, żywią się teraz owocem drzew dzikich, żołądźką i buczyną, i zostają w przeszłych stanowiskach swoich. *Dziki* także życie prowadzą. *Zaiące* zwiedzają w polu kapustę, rzepę i koniczyne i tam przesiadują. *Lis, Kuna, Tchorz* i *Zbik* wielką szkodę czynią w ptactwie dzikim i zaiących; szukają sobie siedlisk zimowych, Kuna domowa i Tchorz wracają do wsi. *Jakwicz* czyli *Borsuk* odwiedza rzepę w polu, żywi się także jabłkami leśnymi. *Głusiec, Cietrzew* i *Jarząbek* żywią się pozostałymi jeszcze borówkami, szczególnie zaś jagodami jałowcowymi. Wszystkie szukają siedlisk zimowych. *Kuropatwy* siedzą w warzywach w polu, gdzie rozmaite znajdują pożywienie, zbierają także na polach iarych pozostałe ziarna ięczmienia, a często nawet posiewy ozime napadają. *Stomki* i *dzikie gołębie* odlatują, a *Przepiorki* i *Skowronki* zgromadzają się do odlotu.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

Miejsca do lizania solą opatrzone, należy, gdy liść opadnie, obeyrzeć i odwoić. Strzelanie Jeleni, które teraz ukończyły beko-

wiska, ustaie; zaś stare i jałowe lanie, tudzież cielęta i kozły strzelane bydź mogą. Od połowy Mca zaczyna się polowanie na dziki i oblawy na drapieżnego zwierza; także szczwanie lisów i zaięcy. Borsuka wypędza się psami z iamy i łowi się żywcem lub strzela przed iamą. Jarząbki wabi się i strzela. Z polowania na kuropatwy, dzikie kaczkę i bekasy, i z łowienia w siatki ptaków teraz korzystać trzeba.

1. P. WSZYST. SWIĘ.
2. S. Dzień Zadu. Wikto. B.
3. N. 23. po Sw. Huberta B.
4. P. Karola Boromeusza.
5. W. Zacharyasza i Elzbie.
6. S. Leonarda Wy.
7. C. Opieki Maryi. Engel.
8. P. 4. Koronatów.
9. S. Teodora Męcz.
10. N. 24. po Sw. Andrze. z Aw.
11. P. Marcina Biskupa.
12. W. 5. Bra. Po. MM. Mar. P.
13. S. Dydaka Wyznaw.
14. C. Serapiona Mę.
15. P. Leopolda Wyznaw.
16. S. Edmunda Bis.
17. N. 25. po Sw. Salomei P.
18. P. Stanisława Kostki.
19. W. Elżbiety Królowéy.
20. S. Felixa Wal. Wyz.
21. C. Ofiarowanie N. P. M.
22. P. Cecylii P. M.
23. S. Klemensa Pap.
24. N. 26. po Sw. Jana od K. W.
25. P. Katarzyny P. M.
26. W. Konrada.
27. S. Barlacema i Józefata.
28. C. Rufina M. Mansweta.
29. P. Saturnina M.
30. S. Andrzeia Apo.

Gospodarstwo zwierzęce

Sarny żywią się teraz szczególnież żołądźią, buczyną i ziołami leśnemi, odwiedzają także lizawki. Przechodzą znowu z krzewin do wielkich lasów. Kozły zaczynają zrzucać swoje rogi. *Dzikie świnie* zaczynają się lochać. Uczęszczają do lasów, w których żołądź i buczyzna znajduje się. *Dziki zapasne* odwiedzają z rana i wieczorem kaluże dla chłodzenia się, i trą się o drzewa. *Zaiące* odwiedzają ozimne siewy, i z siedliska polnego przenoszą się w części do lasu. *Niedźwiedz* gdy już śniegi padać zaczynają, kładzie się do leży zimowéy, gdzie zostaje aż do Mca Kwietnia. *Wilki* które teraz z młodemi wszystko duszą i pożerają, co tylko złapią, wielką czynią szkodę w bydłe i w zwierzynie. *Lisy i Zbiki* żywią się myszami. *Borsuk* poczyną się grzać, i wraca do swéy jamy, lecz podczas łagodnego powietrza wychodzi ieszcze na pole dla pożywienia. *Tchorz* i *Kuna* zwiedzają kurniki i gołębniki, lecz szukają także i myszy. *Duża zwierzyna lotna* obsiada swoje miejsca zimowe. *Kuropatwy* żywią się na posiewach zimowych i przy ciepłych źródłach. Przesiadują w zaroślach.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

Za pierwszą ponową śniegu można stan zwierzyny zrewidować i podług tego polowania urządzać. Prócz rogaczy, których po bekwisku nigdy się nie bię, i cielnych łani, można wszelką inną zwierzynę strzelać. Na początku tego Mca borsuki wykopują się i łapią. Oblawy na Wilki, lisy i t. p. pilnie się robią.

1. N. 1. Adwentu. Eligiu. B.
 2. P. Bibianny Panny.
 3. W. Franciszka Xaw. W.
 4. S. Barbary P. M.
 5. C. Sabby Opa. i Chryzo.
 6. P. Mikołaja Bis.
 7. S. Ambrożego Bis.
-
8. N. 2 Ad. NIE. PO. N. M. P.
 9. P. Walery i Leokadyi PP.
 10. W. N. M. P. Loret. i Eula.
 11. S. Damazego Pap.
 12. C. Synezyusza M.
 13. P. Łucyi Panny.
 14. S. Spirydona Bis.
-
15. N. 3 Ad. Ireny M. Euz.
 16. P. Antoniny i Adelaydy.
 17. W. Łazarza Bis.
 18. S. Gracyana Bis.
 19. C. Nemezyusza Mę.
 20. P. Teofila.
 21. S. Tomasza Apo.
-
22. N. 4. Ad. Zenona Żołnie.
 23. P. Wiktoryi Panny.
 24. W. Adama i Ewy.
 25. S. NARO. CHRYS. Pana.
 26. C. SZCZEPANA M.
 27. P. Jana Ewang.
 28. S. Młodzianków.
-
29. N. Pr. No. Rok. Toma. K.
 30. P. Dawida Króla.
 31. W. Sylwestra Pap.

Gospodarstwo zwierzęce

Sarny wpadają w tym Mcu w prawdziwy zapal biegania się; kozły które w przeszłym Mcu nie zrzucały rogów, dopelniają to w tym Mcu. Uczęszczają do młodych zarośli i żywią się pączkami drzewa, borówkami etc. i dla tego przebywają w bliskości tychże. *Dzikie świnie* ciągle lochają się, co przez 4 do 5 tygodni trwa. Trzymają się gromadami w wielkich gęstwinach. Szukają pozostały żołędzi i buczyny, lecz żywią się także ziołami i korzeniami. *Zając* odwiedza oziminy, ogrody kapuściane i szkolki drzewne; w lesie szuka leży dla siebie od strony południowey. *Wilk, Lis, Kuna i Tchorz* chodzą na zdobycz, przychodzą nocą często do wsi do owczarni i kurników; piérwszy porywa także psy; cierpiąc teraz niedostatek biega zawsze, i tylko wtedy, gdy się pożywi, leży kilka godzin w gęstwinie. *Lisi i Zbik* chowają się przy niepogodzie w jamach swoich, a w czasie pogody grzeją się na słońcu. *Kuna leśna* trzyma się w kruczych lub wieńcorych gniazdach, a w czasie zawieruchy śnieżney lub wielkiego deszczu, chroni się w murszywe wydrażale drzewa, obierając takie położenie, aby na nią nie zaciekało. *Borsukowi*

czas grzania kończy się; leży on w swojej jamie nie ruszając się, gdzie przez całą zimę zostaje. *Wydra* z powodu mrozów daleko za pożywieniem chodzić musi, a w dzień leży w swojej jamie. *Lotna zwierzyna* siedzi w bagnach gęsto zarosłych. *Kuropatwy* szukają pożywienia przy ciepłych źródłach, i przesiadują w krzewinach na pobrzeżach lasu.

Utrzymywanie zwierzyny i polowanie.

Dzików nie strzela się więcéy. Łanie iałowe i cielęta, sarny, kozły i warchlaki można strzelać. Oblawy i łowienie ptastwa kontynuie się. Za każdą ponową tropić trzeba i ubijać Wilki.